

පුරවැසි අධ්‍යාපනය

11 ශ්‍රේණිය

03 වන පාඩම

මානව හිමිකම් හා යුතුකම්

- මානව හිමිකම් යනු මිනිසාට උපතින්ම ලැබෙන අයිතිවාසිකම්ය. එනම් සමාජයේ ගරුත්වයෙන් හා සමානාත්මතාවයෙන් යුතුව ජීවත්වීමේ අයිතියයි.
- මානව හිමිකම් දිනාගැනීමට සිදුකළ අරගලය

❖ ක්‍රි:ව: 1215 - බ්‍රිතාන්‍ය මැග්නා කර්මා ගිවිසුම

❖ ක්‍රි:ව: 1689 - බ්‍රිතාන්‍ය අයිතිවාසිකම් පනත

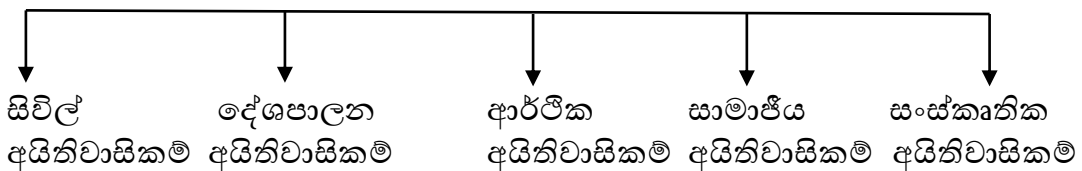
❖ ක්‍රි:ව: 1776 - ඇමරි: නිදහස් ප්‍රකාශය

❖ ක්‍රි:ව: 1789 - ප්‍රංශ ප්‍රකාශය

❖ ක්‍රි:ව: 1917 - රුසියන් විප්ලවය

- මූලික අයිතිවාසිකම් යනු ලොව බොහෝ රටවල් තම මූලික නීතියටද ඇතුළත් කර ඇති අයිතිවාසිකම්ය.
- සෑම මූලික අයිතිවාසිකමක්ම මානව අයිතියක් වුවද සෑම මානව අයිතියක්ම මූලික අයිතිවාසිකම් නොවේ.
- 1948 දෙසැම්බර් 10 මානව හිමිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනය නිකුත්කර ඇති අතර එය වගන්ති 30 කින් යුක්තය.

මානව අයිතිවාසිකම්

මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ බිහිවූ සම්මුති

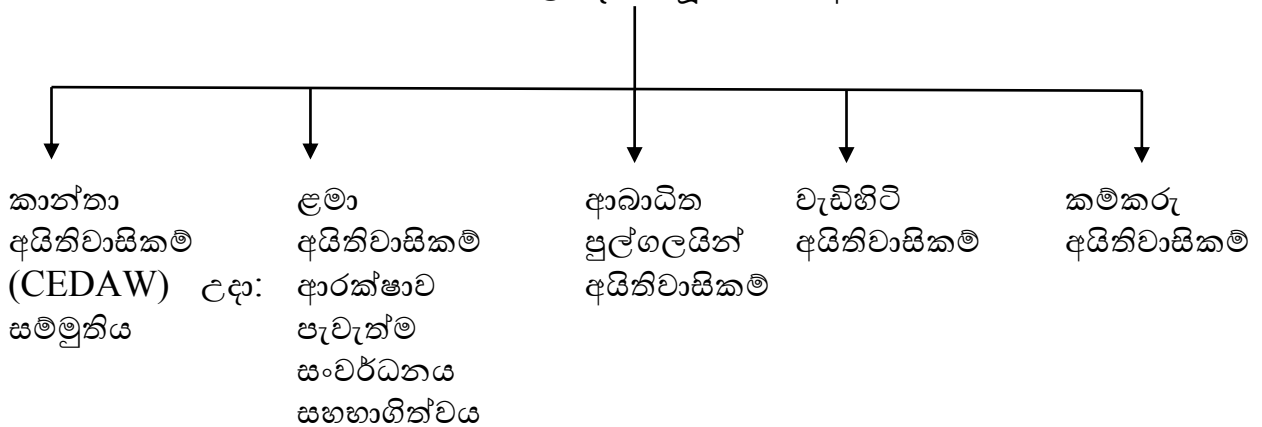
- සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතිය (1966)
- ආර්ථික හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතිය (1966)
- සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතිය (1966)
- සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතිය හා සම්බන්ධ පළමු වෛකල්පිත සම්මුතිය (වගන්ති 14 - 1989.12.15)

- මරණ දඬුවම අහෝසි කිරීම අරමුණු කොටගෙන සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතියට එකතුකළ දෙවන වෛකල්පිත සම්මුතිය (1989 දෙසැම්බර් 15 - වගන්ති 11)
- ආර්ථික සාමාජීය හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතිය
- ආර්ථික සාමාජීය හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ සම්මුතිය සඳහා ඇති කළ වෛකල්පිත සම්මුතිය (2008)

මානව අයිතිවාසිකම් පනතට අදාළ ලේඛන 06

- 01 එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනය (1948)
- 02 ආර්ථික සාමාජීය හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතිය (1966)
- 03 අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතිය (1966)
- 04 සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතිය හා සම්බන්ධ පළමු වෛකල්පිත සම්මුතිය (1966)
- 05 සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතිය හා සම්බන්ධ දෙවන වෛකල්පිත සම්මුතිය (1989)
- 06 ආර්ථික සාමාජීය හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ සම්මුතිය සඳහා ඇති කළ වෛකල්පිත සම්මුතිය (2008)

මානව හිමිකම් පිළිබඳ බිහිවූ වෙනත් අයිතිවාසිකම්

යුතුකම්

නීතිමය යුතුකම්

- උදා: බදු ගෙවීම
- නීති පිළිපැදීම
- ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා ආරක්ෂා කිරීම
- ත්‍රස්තවාදය පිටුදැකීම
- පොදු දේපල සුරැකීම

සඳරාත්මක යුතුකම්

- උදා: වැඩිහිටියන්ට සැලකීම
- ගුරුවරුන්ට සැලකීම
- පරිසරය සුරැකීම
- ජාතික උරුමයන් රැකීම